

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 25.06.2013 r.

nr. 3017... podpis. M. Pateć

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

DKZU-0401-33/2013-DI

Warszawa, 2013-06-24

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

J. Gidewis
SECRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 26.06.13
nr. 5413... podpis. JG

Szanowny Panie Marszałku

odpowiadając na oświadczenie złożone przez Panów Senatorów Marka Ziółkowskiego, Stanisława Iwana, Jana Michalskiego, Andrzeja Owczarka i Bogusława Śmigielskiego na 34. Posiedzeniu Senatu w dniu 6 czerwca 2013 r. (nr BPS/043-34-1451/13), uprzejmie wyjaśniam.

W myśl art. 92 ust. 1 Konstytucji RP rozporządzenia są wydawane na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Odpowiednio, przepis § 115 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 100, poz. 908) stanowi, iż w rozporządzeniu zamieszcza się tylko przepisy regulujące sprawy przekazane do unormowania w przepisie upoważniającym. Organ wydający rozporządzenie jest zatem związany treścią upoważnienia ustawowego i wykraczanie poza ten zakres jest niedopuszczalne.

Mając na względzie powołane wyżej zasady legislacji oraz brzmienie wytycznych zawartych w art. 68a ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. poz. 186 i 1152) określono warunki i tryb wnoszenia odpłatności za kształcenie ustawiczne prowadzone w formach pozaszkolnych w publicznych placówkach kształcenia ustawicznego, publicznych placówkach kształcenia praktycznego oraz publicznych ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego, tak aby odpłatność nie przekraczała ponoszonych kosztów kształcenia.

Zgodnie z § 34 ust. 1-7 ww. rozporządzenia publiczne placówki i ośrodki mogą pobierać opłaty za kształcenie prowadzone w formach pozaszkolnych. Wysokość opłat ustala dyrektor publicznej placówki lub ośrodka, w porozumieniu z organem prowadzącym, przy czym nie może ona przekraczać ponoszonych kosztów kształcenia. Opłaty wnosi się na rachunek bankowy publicznej placówki lub ośrodka wskazany przez dyrektora, za cały okres kształcenia, w terminie do dnia rozpoczęcia kształcenia. W uzasadnionych przypadkach dyrektor publicznej placówki lub ośrodka może przedłużyć termin wniesienia opłaty lub wyrazić zgodę na wniesienie opłaty w ratach. Dyrektor publicznej placówki lub ośrodka może także zwolnić w całości lub w części z opłat osobę o niskich dochodach, w szczególności, jeżeli dochód tej osoby nie przekracza kwot, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 albo 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.). Zwolnienie w całości lub w części z opłat następuje na wniosek osoby zainteresowanej.

Pozwolę sobie zauważyć, iż analogiczne regulacje zawierały przepisy § 26 ust. 1-8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie publicznych placówek kształcenia ustawicznego, publicznych placówek kształcenia praktycznego oraz publicznych ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego (Dz. U. Nr 99, poz. 828), które zostało zastąpione przez ww. rozporządzenie w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy

z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206 oraz Dz. U. z 2012 r. poz. 941 i 979).

Należy podkreślić, iż utrzymano zasadę, w myśl której opłaty nie mogą być pobierane od osób, które spełniają obowiązek nauki przez uczęszczanie na zajęcia realizowane w formach pozaszkolnych, dlatego też publiczne placówki i ośrodki nie mogą (i nie mogły na gruncie poprzednio obowiązujących przepisów) pobierać opłaty za kształcenie prowadzone w formie turnusu dokształcania teoretycznego młodocianych pracowników. Ponadto, z katalogu form pozaszkolnych, w których kształcenie może być odpłatne, wyłączono kwalifikacyjne kursy zawodowe. W obecnym systemie kształcenia zawodowego i ustawicznego ta forma pozaszkolna zastąpiła bowiem dotychczasowe publiczne (a więc bezpłatne) szkoły zawodowe dla dorosłych (zasadniczą szkołę zawodową dla dorosłych i technikum dla dorosłych). Dopuszczenie możliwości pobierania opłat za kształcenie na kwalifikacyjnych kursach zawodowych oznaczałoby tym samym ograniczenie konstytucyjnych gwarancji w zakresie powszechnego prawa do nauki, które przysługuje każdemu, a więc i osobom dorosłym, jeśli chcą zdobywać wiedzę czy podnosić swe kwalifikacje zawodowe.

Mając na względzie przedstawione wyższe uwarunkowania prawne, nie można podzielić opinii, iż rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w *sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych* zmieniło zasady pobierania opłat za kształcenie prowadzone w formach pozaszkolnych.

Odnosząc się do podniesionej kwestii „uprzywilejowania placówek niepublicznych, które mogą prowadzić działalność przynoszącą dochód” pozwolę sobie zauważyć, iż w obowiązującym stanie prawnym ustawa o systemie oświaty nie przewiduje możliwości dotowania placówek niepublicznych. Nie wydaje się zatem dopuszczalne wprowadzenie w odniesieniu do nich zakazu pozyskiwania środków na finansowanie działalności z opłat wnoszonych przez słuchaczy uczestniczących w formach pozaszkolnych, które stanowią główne, a często jedyne źródło przychodu. Sposób uzyskiwania środków finansowych na działalność placówki niepublicznej określa statut, nadany przez osobę prowadzącą (art. 84 ust. 1 i 2 ustawy o systemie oświaty).

Za działalność placówki publicznej odpowiada organ prowadzący, którego zadaniem jest w szczególności zapewnienie warunków działania placówki, wykonywanie remontów oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie, a także wyposażenie placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji zadań statutowych (art. 5 ust. 7 ustawy o systemie oświaty).

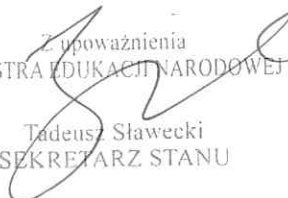
Zgodnie z art. 79 ust. 1 ustawy o systemie oświaty przedszkola, szkoły i placówki publiczne zakładane i prowadzone przez ministrów i jednostki samorządu terytorialnego są jednostkami budżetowymi. Zasady gospodarki finansowej tych szkół, przedszkoli i placówek określają odrębne przepisy, tj. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz. U. Nr 241, poz. 1616).

W świetle powołanych przepisów, samorządowe placówki prowadzące kształcenie w formach pozaszkolnych mają formę organizacyjno-prawną jednostek budżetowych i obowiązuje w stosunku do nich tzw. zasada finansowania brutto, polegająca na objęciu wszystkich dochodów i wydatków placówki budżetem jednostki samorządu terytorialnego. Stosownie bowiem do postanowień art. 11 ust. 1 ustawy o finansach publicznych samorządowe jednostki budżetowe pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Jedyny dopuszczalny wyjątek od ww. zasady stanowi instytucja wydzielonego rachunku dochodów, o którym mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z tym przepisem samorządowe jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie o systemie oświaty mogą gromadzić na wydzielonym rachunku dochody określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Do wyłącznej kompetencji organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego przypisano określenie jednostek budżetowych, które gromadzą dochody, źródeł, z których dochody są gromadzone na rachunku, jak również przeznaczenie tych dochodów, z zastrzeżeniem, że dochody wraz z odsetkami nie mogą być przeznaczone na finansowanie wynagrodzeń osobowych.

Tak więc w samorządowych placówkach prowadzących kształcenie w formach pozaszkolnych może funkcjonować wydzielony rachunek dochodów i można na nim gromadzić środki pozyskane z tytułu opłat pobieranych od słuchaczy. Przepisy prawa nie sprzeciwiają się wykorzystaniu tych środków na sfinansowanie inwestycji, czy też wzbogacenie wyposażenia dydaktycznego, jednakże – jak wskazano powyżej – przeznaczenie dochodów zgromadzonych na wydzielonym rachunku oświatowych jednostek budżetowych określa uchwała organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia uprzejmie proszę o ich przyjęcie.

2 wypracowań stron

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Tadeusz Sławecki
SEKRETARZ STANU